

Фармацияның ұйымдастырылуы, басқарылуы және экономикасы және клиникалық фармация кафедрасы

Лекторлық оқу

**Фармакоэкономиканың даму тарихы.
Фармакоэкономика және оның қоғамдық
денсаулық сақтаудағы мәні**

Лектор Муканова А.Б.

04 мамыр 2022 жыл

ФАРМАКОЭКОНОМИКА

- это научная дисциплина, оценивающая клинические, экономические и гуманистические аспекты применения фармацевтической продукции и услуг, а также других медицинских вмешательств с целью обеспечения организаторов здравоохранения, врачей и пациентов высококачественной информацией о путях достижения *оптимальных исходов* при *наиболее рациональном распределении* имеющихся ресурсов здравоохранения.

Фармакоэкономика находится на стыке эпидемиологии, клинической фармакологии, экономики и фармакотерапии.

Фармакоэкономика как наука предоставляет знания об оценке экономической эффективности фармакотерапии.

Фармакоэкономиканың пайда болу және даму себептері

Путь к повышению расходов на образование, науку и здравоохранение до 10% ВВП

TALAP

Расходы госбюджета на образование, здравоохранение и науку, млрд. тенге

	Факт	План	Оценка				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ВВП	53 101	58 493	64 146	69 080	74 498	80 318	86 945
Расходы госбюджета	3 004	3 165	3 874	4 741	5 803	7 103	8 694
% ВВП	5,7%	5,4%	6,0%	6,9%	7,8%	8,8%	10,0%
Образование	1 843	1 961	2 400	2 937	3 595	4 401	5 386
% ВВП	3,5%	3,4%	3,7%	4,3%	4,8%	5,5%	6,2%
Здравоохранение	1 128	1 183	1 449	1 773	2 170	2 656	3 251
% ВВП	2,1%	2,0%	2,3%	2,6%	2,9%	3,3%	3,7%
Наука*	33	21	25	31	38	46	57
% ВВП	0,06%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,06%	0,07%

*Расходы по науке - из республиканского бюджета
 Рассчитано на основе данных Минфин РК, Комитета по статистике МНЭ РК, Прогноза социально-экономического развития РК на 2019-2023 годы

- Денсаулық сақтауға шығындардың жоғарлауы #
- Денсаулық сақтаудағы ресурстардың шектеулігі #
- Халықтың қартаюы (болжамдық есептеулер бойынша 65 жастан асқан егде жастағы адамдардың үлесі 7,3%-ды құрап, 2050 жылға қарай екі есеге жуық өседі.) #
- Медицинадағы жетістіктер және емдеудің жаңа принциптері шектеулі ресурстарды арттыруды талап етеді

Фармакоэкономика бағыттары

Клиникалық

Учитывается полученный результат лечения пациента и качество его жизни

Например:

- ✓ улучшение качества жизни после лечения лекарственными препаратами или хирургического вмешательства,
- ✓ улучшение продолжительности жизни,
- ✓ возникновение побочных эффектов, отрицательно сказывающихся на жизни пациента

Экономикалық

Учитывается денежная стоимость метода лечения

Например:

- ✓ экономия стоимости лекарственных препаратов для лечения конкретного заболевания конкретного пациента
- ✓ экономия стоимости стационарной медицинской помощи

Фармакоэкономиканың негізгі міндеттері

Белгілі бір ауруға дәрілік
терапияның құнын
анықтау

Ауруды емдеудің
тиімділігін анықтау

Дәрілік технологиялар мен
белгілі бір ауруды емдеу
әдістерін салыстыру

Фармакоэкономикалық талдау

- это сравнительная оценка качества 2-х и более методов медикаментозного лечения на основе комплексного взаимосвязанного учета результатов лечения и затрат на его реализацию.

Представляет собой методологию определения совокупных затрат (издержек болезни), их изменения при выборе различных ЛП и схем лечения на различных этапах оказания медицинской и фармацевтической помощи.

Прикладное значение фармакоэкономики

Разработка
Перечня
жизненно
необходимых и
важнейших
лекарственных
Препаратов
(ЖНВЛП)

Разработка Списков для обеспечения
декретированных групп населения

Разработка оптимальных Протоколов
ведения пациентов

Разработка **формуляров** (перечней)
лекарственных препаратов для
отдельных медицинских организаций

Цель изучения фармакоэкономики

- подготовка специалистов, которые бы имели достаточный уровень знаний и практические навыки для определения экономической эффективности методов диагностики, конкретных схем лечения, профилактики заболеваний, что позволит будущим провизорам решать реальные профессиональные задачи и является необходимым условием обеспечения рационального применения лекарственных препаратов как отдельным потребителем, так и государством в целом

Фармакоэкономика даму тарихы

Уильям Петти, 17 ғ.

Денсаулық сақтау саласындағы бірінші құжатталған зерттеу XVII ғасырда болған. William Petty (1623-1687 – британдық статист және экономист, Англияның саяси экономикасының негізін қалаушылардың бірі) адам өмірінің құнын 60-90 ағылшын фунт стерлингiне бағалады.

Уильям Фарр, 19 ғ.

XIX ғасырда William Farr (1807-1883 – британдық эпидемиолог және медицина статисті) өз жұмыстарында ауыру кезеңіндегі өнім шығарылмауы мен еңбекақы төленбеуіне байланысты шығының талдауы негізінде эпидемия кезінде өз жұмыскерлеріне медициналық көмек берудің экономикалық пайдасын есептеді (кейініректе бұл тәсіл жетілдіріліп «адам капиталы» атауын алды). Алайда бұл кездейсоқ жағдай болды, XX ғасырдың ортасына дейін медицинада жүйелі экономикалық талдаулар жүргізілмеді

Милтон Фридман, 20 ғ

Кеннет Джозеф Эрроу, 20 ғ

Тек 1950 жылдары американдық экономистер К.Arrow и М.Fridmann медицина мен денсаулық сақтауда ортақ экономикалық теорияларды қолданудың мүмкіндіктерін зерттей бастады. Олар экономика білімін тәжірбиеде қолданудың екі жолын көрді:

- ✓ ресурстарды үлестіруде шешім қабылдау үшін ақпараттық негіздеме ретінде
- ✓ әлеуметтік реформа себепкері ретінде.

60-70 жылдардағы медициналық қызмет пен
мендикаменттер бағасының тоқтаусыз өсуі шешім қабылдаушы
әкімшілікті бағаны бақылауда ұстайтын механизмінің қажет
деген ойға салды. Көрсетілетін көмекті арзандату талқылана
басталды да, «экономикалық тиімділік» термині пайда болды.

Экономикалық талдаулардың алғашқы үлгілері американдық және британдық ғалымдар Seth Klarman, Ben Fine и Nigel Rice енішінде. Кейініректе бұл жұмыс «ауру құнын талдау» деген атау алып, «ауру масылының» құнын, сондай-ақ жол-транспорттық жарақат, психологиялық немесе инфекциялы аурулар құнын есептеуге арналған. Заманауи түсінікте «ауру құны» талдауы дегеніміз – ауруларды белгілі сатыда белгілі ауруын күтумен байланысты, медициналық көмек көрсетудің барлық сатысында, сондай-ақ жұмыс істеуге қабілетсіздігі және мезгілсіз өлімге байланысты барлық шығындарды зерттеу тәсілі.

Экономистер 70-жылдары дәстүрлі түрде қолданылатын «шығын-пайда» талдауын денсаулық сақтаудың талаптары мен ерекшеліктеріне бейімдеуге талпына бастады. Бұл талдау шығын мен нәтиже ақшалай көрсетілетін клинико-экономикалық талдау үлгісінде ұсынылады.

Бұл әртүрлі араласулардың экономикалық тиімділігін әртүрлі бірліктерде көрсетілген нәтижелермен салыстыруға мүмкіндік береді.

Халықтың адамгершіліктігі мен әлеуметтік дамуының заманауи жағдайы, бірталай елде халық денсаулығына мемлекеттің жауапкершілігін бекітетін заңның бары, дәстүрлі гуманды идеалдар экономикалық пайда үшін медициналық көмек сапасын құрбандық етуге жол бермеді және құн мен сапа арасындағы үйлесімділікті іздеткізді.

Бір уақытта клиникалық эпидемиологияның дамуы мен медициналық араласудың тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау методологиясының жетілуі «дәлелдемелер негізіндегі медицина» концепсиясының тууына және оны клиникалық тәжірбиеге енгізуге себеп болды. «Дәлелдемелер» деп ғылыми негізде жүргізілген белгілі бір зерттеу методика нәтижесі деген түсінік. Дәлелге негізделген медицинаны енгізудің маңыздылығы болып, клиникалық тәжірбиеге сенімді клиникалық және эпидемиологиялық зерттеулерде тиімділігі мен қауіпсіздігі дәлелденген әрекеттерді қолдануға кеңес беру болып табылады. В конце 70-х годов получает развитие метод анализа «затраты — эффективность».

Метод анализа «затраты — эффективность» основан на определении затрат, приходящихся на достигнутый желаемый клинический эффект.

Несколько позднее параллельно с клиническим эффектом стали использовать медико-социальный показатель — **число лет сохраненной жизни.**

В настоящее время под анализом «**затраты — эффективность**» понимают **тип клико-экономического анализа, при котором проводят сравнительную оценку результатов и затрат при 2-х и более вмешательствах, эффективность которых различна, а результаты измеряются в одних и тех же единицах.**

QALY

Сохраненные годы
качественной жизни

История развития фармакоэкономики: QALY (Quality-adjusted life year)

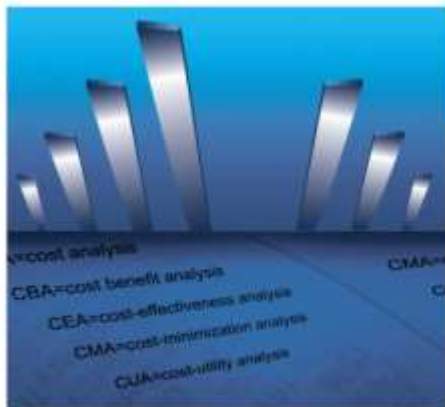
В 1980-х годах был разработан новый интегральный критерий оценки последствий медицинских вмешательств — **QALY** (сохраненные годы качественной жизни), объединивший **количественные и качественные аспекты**. Был выделен из метода «затраты-эффективность» отдельный специфический вид анализа «затраты — полезность (утилитарность)».

При этом результаты вмешательства оцениваются в единицах «полезности» с точки зрения потребителя медицинской помощи (например, качество жизни).

QALY - это мера ценности результатов здоровья для людей, которые их испытывают. Он объединяет два различных преимущества лечения— продолжительность жизни и качество жизни — в одно число, которое можно сравнить между различными типами лечения.

Р. И. Ягудина, А. Ю. Куликов,
Е. Е. Аринина

ISSN 2076-4939 (print)
ISSN 2076-4933 (online)
Фармакоэкономика
Современная Фармакоэкономика и Фармакоэпидемиология

ФАРМАКОЭКОНОМИКА
Modern Pharmacoeconomics and Pharmacoepidemiology
2019 Vol. 12 No1 www.pharmacoeconomics.ru

- Повышение заболеваемости логичным касто-выгодной системы и социальным тандем в Российской Федерации
- Эффективный поиск научных разработок в инновационном потоке в медицине
- Персонализированный учет затрат и управленческое учет медицинской организации

№1
Том 12
2019

ЭКОНОМИКА
ЗНАЧИМЫХ
ОЛЕВАНИЙ
Минск (Беларусь)

PHARMACOECONOMY
OF SOCIALLY SIGNIFICANT
DISEASES

29-30.03.18, Minsk (Belarus)

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

ISPOR

В настоящее время фармакоэкономика как наука укрепила свои позиции в научном мире: выпускаются научно-практическая литература и журналы, проводятся конференции и симпозиумы.

Практически ни одно серьезное клиническое исследование не проходит без применения фармакоэкономического анализа. Врачу и больному важно знать, на сколько оправданы затраты на лечение, в том числе и на медикаментозную терапию, на сколько сопоставимы затраты на использование какого-либо лекарственного препарата, особенно нового или целого курса лечения с полученным эффектом.

Назарларыңызға рахмет!

